

Món Nợ Không Trả

Tưởng nhớ Hoàng Trường Việt

Giuse Hoàng Trường Việt (David)

Sinh ngày 4-12-1937 tại Nam Định

Mất ngày 23-9-2004 tại Fairfax, VA

***

Việt,

Mấy hôm nay anh em ở đây (CVA59 Bắc Cali) đang bàn nhau về việc đóng góp lập quỹ để xử dụng trong việc đăng báo chia buồn hoặc đặt vòng hoa phúng điếu mỗi khi có tang tế. Bàn qua tính lại, cũng chưa dứt khoát hẳn là thế nào vì có bạn “kiêng” cái tên gọi, sợ xui. Nhưng cho dù anh em có tìm ra phương thức nào đi nữa, phần tao, tao chưa biết phải tính làm sao với cái khoản 10 đô la mà gửi cho tao từ hôm tháng 5. Lần đó đăng báo phân ưu với một bạn của chúng ta, mà phone dặn tao cho mà đóng góp chung với anh em bên này. Sau đó mà gửi tao một tấm check \$20 mặc dầu tao đã cho mà hay là phần góp mỗi người chỉ có \$10. Tao “xì nẹc”,

phone lại mà, hỏi cho rõ cái \$10 dư ra mà gửi tao để làm gì. Bằng cái giọng bí mật cố hữu, mà nói: “Ông cứ giữ dùm đây cho tôi. Tôi biết chỉ trong vòng dăm ba tháng nữa thôi, thế nào mình cũng còn có việc phải xài đến và tôi sẽ lại nhờ ông, đỡ phải gửi cái check nữa”. Gặng hỏi, mà vừa cười vừa giải thích thêm: “Tôi đã bảm rồi. Ông cứ tin tôi đi, thế nào cũng xài tới mà, chỉ dăm tháng nữa thôi”. Hồi nào tới giờ tao tin mà là thằng mê bói toán, tao tin là mà bỏ nhiều thì giờ nghiên cứu tử vi. Nhưng tao không tin cái tài coi tử vi lý số của mà. Có chăng tao chỉ tin một phần ở cái cách coi tướng mạo đàn bà mà mà học được qua mấy câu thơ: “Trường túc bất chi lao...”

Và quả đúng như tao vẫn nghĩ về cái tài đoán ... trệt của mà. mấy tháng qua chưa có việc gì cần đến mà chung góp cái khoản đó cả. Thì dùng một cái mà ra đi, để lại bàng hoàng trong lòng bạn bè. Riêng tao, sau những giây phút sững sờ, giờ đây tao còn thêm bối rối với cái khoản \$10 này.

Nhưng không phải vì chưa biết làm sao trả lại cho mà 10 đô la, mà tao ngồi viết và đặt tên bài này là “Món nợ không trả”. Mà và tao chơi với nhau mấy chục năm, chia xẻ với nhau biết bao kỷ niệm thì \$10 nghĩa lý gì. Ngày tao đặt chân lên đất tự do, mà đã chẳng cho tao gấp mấy mươi lần \$10 hay sao.

Tao dùng cái tựa “Món nợ không trả” để nói về một việc, khi mà sống tao không làm cho mà. Đợi đến bây giờ mà đi rồi tao mới làm thì còn “nước mẩu” gì nữa.

Tao không nhớ chắc lúc nào, hình như là khoảng tháng 7, thằng Lê gọi cho tao hỏi :

- Thằng Việt có nhờ mà viết cho nó không?

Tao hỏi

- Viết gì?

- Thì nó nhờ tao viết cho nó một bài. Chắc thế nào rồi nó cũng gọi cho mà.

Mấy tháng sau này gần như tuần nào mà cũng phone cho tao, khuyên tao nên bốc mấy thang thuốc Bắc mà uống. Mà nói hàng giờ, giải thích lợi hại của từng vị thuốc. Mà thuyết phục còn hơn thầy lang. Rồi mà chép toa thuốc gửi cho tao. Cũng giống như chuyện bói toán, chuyện thuốc thang này tao chỉ tin mà một phần. Mà nói say mê về các toa thuốc, nên qua mấy lần phone, tao vẫn chưa thấy mà nhắc nhở gì đến chuyện viết lách cả. Mãi đến hôm mùng 1 th.8, tao nhớ rõ vì hôm đó tao đang đàn đúm với bạn bè ở Oregon thì mà gọi cell của tao. Nhằm lúc tao không bật máy, mà để lời nhắn lại. Mãi 2 hôm sau về nhà, tao mới gọi cho mà. Lần này mà vào thẳng đề, cho biết mà đang có dự tính sẽ viết hồi ký “*cho tụi nó biết tay, chứ tụi nó viết ba láp ba xằng Ông sốt ruột lắm rồi*” (tao nhớ câu mà nói tựa tựa như thế). Và “*để cho thêm hoa thêm lá*”, mà nhờ tao và các bạn bè, mỗi đứa viết cho mà một bài. Viết về những gì giữa mà và tao từ xưa tới giờ, xấu tốt, vui buồn, khen chê gì cũng được.

Đã được thằng Lê cho hay trước nên tao từ chối, với lý lẽ rành rọt : “Nếu mà bảo tao viết để chứng minh đọc với nhau, thì tao viết. Chứ còn viết để in sách cho người khác đọc thì không. Giữa mà với tao có gì để mà viết ngoài những kỷ niệm. Phải là những thằng như thằng Lợi, thằng Ân, thằng “Lùn” đã từng chơi chung với tụi mình, hay cùng lắm phải là những thằng đã học Chu Văn An cùng thời với mình, mới chia xẻ được những chuyện, những kỷ niệm tao kể về mà. Tao khen mà tụi nó hiểu là tao không bốc thom mà vô lời, tao chê mà tụi nó biết là tao không chửi bậy. Người khác đọc những chuyện ấy chắc chắn họ sẽ xỏ toẹt, như tao vẫn thường xỏ toẹt những bài thiên hạ bốc thom nhau trong các sách loại ‘hồi ký đời tôi’ ”. Có chuẩn bị trước nên tao nói một hơi, mà không chen vào đâu được. Khác với mọi lần, mà là người nói còn tao thường là người nghe. Một khi mà đã “mở máy” thì phải khó khăn lắm người đối thoại với mà mới tìm được chỗ hờ lúc mà ngừng lấy hơi để chen vô. Hôm đó tao nói một hơi, mà không chen vào lời tao được, và cũng không có lý lẽ gì phản bác ý kiến của tao. Sau cùng mà đành âm ừ

chấp nhận, không chống chế, không phản đối, nhưng rõ ràng là cũng không hài lòng.

Tao biết tao đã làm mà thất vọng. Nhưng tao không ân hận, ngay cả bây giờ đây, mà đã vĩnh viễn rời bỏ bạn bè rồi, tao cũng không ân hận là tại sao tao không chiều ý mà một lần cuối. Tụi mình thân nhau đến độ có thể nói thẳng mà không ngượng mồm. Hơn nữa, nào có ai nghĩ được là mà ra đi lẹ đến thế. Mà đang phây phây yêu đời, vẽ ra một lộ chương trình. Mà nói với tao, mà còn dự tính thực hiện nhiều chuyện lắm mà. Viết sách. Làm truyền hình. Rồi cuối năm nay sẽ về thăm Việt Nam, thăm lại bạn bè cũ một lần.

Ai có ngờ đâu!....

Chỉ mới hôm giữa tháng 8, mà phone cho tao, than thở không biết mắc cái chứng gì mà đau bụng chịu không nổi, suốt đêm không ngủ, phải gọi vắn kè “Độc” Dự. Ông Độc khuyên mà nên xin bác sĩ cho làm thử nghiệm các thứ ngay. Mà nói ông Độc dặn dò chớ coi thường, nếu vì lý do gì lấy appointment không được, mà mua vé, bay qua Nam Cali để ông Độc lo cho. Thứ tư mà đi làm endoscopies xong, thứ bảy mà lại gọi cho tao, “báo cáo” là làm cái test này phải chích thuốc ngủ, hay thuốc tê, thuốc mê gì đó, chứ không giống cái kiểu soi ruột tao kể với mà, tao năm nghiêng, nhìn thấy trên monitor cái đầu camera luồn trong ruột mình như con sán. Bác sĩ chưa thấy dấu hiệu gì trong ruột mà cả, cần làm thêm biopsy nữa. Mà vẫn lạc quan nói chuyện về chương trình làm truyền hình với ĐDN. Thế rồi chỉ 2 tuần sau, ngày 12/9 nghe tin mà đau nằm ICU, tụi tao email và phone cho nhau hỏi thăm tin tức. Tao gọi “Minh Tổ Tân”, nó trả lời không biết gì nhiều, vì chưa vào thăm mà được. Dưới Nam Cali thằng Cát “khóa 17 VB” cho hay nó đã check với mấy tên rất thân của mà, mấy tên này còn nói: “*Thằng Việt mà bệnh hả? Tao đ. tin được!*”. Không có cách gì liên lạc được với mà hay với bà xã mà, tao dùng computer làm một tấm card “get well”, viết vài chữ, gửi bưu điện cho mà. Nhưng chắc mà cũng chả thấy mặt mũi tấm card đó thế nào, vì chiều ngày

23/9 sau khi Lợi và tao vừa mua xong vé máy bay định tuần sau sang thăm mày, thì đến tối được tin mày đi rồi!

Suốt từ đầu đến giờ tao nhắc tới tình bạn của tụi mình là mấy chục năm, nhưng thực sự tao không nhớ chính xác là mày và tao bắt đầu chơi với nhau từ năm nào. Nếu tao không lầm thì trong suốt thời gian đi học, mày và tao chưa từng ngồi chung một lớp với nhau bao giờ. 1954 ở Nguyễn Trãi, học tạm tại cơ sở trường Trương Minh Ký, bên cạnh rạp Đại Nam, mày học B3 với Độ “Đen”, Khải “Lùn”, tao học B1 với Ân, Lợi. Năm 1956 chuyển sang đệ Tam Chu Văn An, mày học nơi dãy nhà ngang, gần quán bác Ba “Bít Tất”, tao ngồi lớp bên cạnh cầu tiêu. Tao biết mày vì mày có tiếng trong nhóm “chịu chơi”. Mày học đánh box với Sơn “Típ”, Bùi Công Huệ, Phúc “Trâu điên”. Trong khi tao chân chỉ hạt bột cắm đầu vào sách vở với Trương Bách, Khánh “Bướm Vàng”. Thế nhưng tao lại thân với mày còn hơn cả với nhiều thằng học cùng lớp nữa. Cũng lạ!

Xong Tú tài, mỗi thằng đi một ngả. Mày theo binh nghiệp. Tao lẻo đẻo đeo với sách vở. Đến khi xấp lại ở nhà Cát “khóa 17 VB” trên đường Nguyễn Huỳnh Đức, mày và tao mới chia xẻ với nhau nhiều tâm sự. Đạo mày làm quận trưởng Đất Đỏ, có nhiều khi về Sài Gòn mày lái xe Jeep thẳng đến nằm ở nhà tao, tâm sự đủ chuyện. Từ chuyện mũi tên hòn đạn, chuyện bay bướm, đến chuyện tình duyên, mày đều kể cho tao nghe. Nhất là những chuyện tương lai đầy hứa hẹn của mày sau mỗi lần mày đi coi bói về. Mày mê bói toán, hề nghe đâu có thầy hay là mày mò đến. Mày vẫn nói : tử vi là khoa học, mình phải tin, nhưng tin một cách có căn bản khoa học chứ không tin bừa. Thực sự tao thấy cái cách tin của mày cũng chẳng có gì là khoa học lắm. Chúng có là chuyện vợ con của mày, có ông thầy nào nói trước được đúng đâu. Đây là khoảng thời gian mày xuống tinh thần nhất. Đến độ bà chị tao, một lần thấy mày đã hỏi: “Sao anh Việt lúc này xuống sắc thế?” Đây là vì chị tao biết mày là một thằng vốn rất vui vẻ, thích bông đùa, nên đã ngạc nhiên trước sự sa sút của mày.

Đến lúc có gia đình thì tụi mình không còn lang thang với nhau nữa. Tháng 4, 1975 mày xuống tàu trước ngày 30, tao kẹt lại 15 năm sau mới thoát. Nhưng khi tao sang tới đây, trái với những định kiến có tính cách dè dặt lúc đầu của tao, mày cũng như tất cả các bạn bè khác đã đối xử rất là có tình nghĩa với tao, giúp tao xóa được mặc cảm của kẻ đến sau.

Lần sau cùng mày và tao gặp nhau là hôm 20/12/2003 tụi mình đến dự đám cưới con gái “Đốc” Dự ở Santa Ana. Vợ chồng mày từ Virginia qua, tụi tao từ San Jose xuống. Hôm đó “ông Đốc” không xếp cho tụi mình ngồi chung bàn. Nhưng chuyện đưa đẩy, sau cùng tao sang ngồi với mày, để bà xã mày qua ngồi nói chuyện với bà xã tao. Phải chăng đó là cơ duyên cho 2 thằng mình ngồi ăn với nhau một lần cuối cùng ?

Từ ngày sang Mỹ, có thêm một thành ngữ mới: “Kể từ 60 tuổi trở đi, mỗi ngày sống thêm là một ‘ngày bonus’”. Mày được hơn 7 năm bonus, tao sắp 5. Nhưng bao nhiêu rồi cũng thể thôi, tất cả bọn mình đang xếp hàng. Ngày xưa mình xếp hàng đôi đi vào lớp học nhìn về tương lai. Ngày nay mình xếp hàng một đi vào hư vô bỏ lại dĩ vãng.

Món nợ đã thuộc về dĩ vãng, trả được hay không cũng thể thôi, Việt ơi!...

Nguyễn Trọng Dzũng

(Th. 10/2004)

20-12-2003 gặp mặt lần cuối cùng với HTViệt tại Santa Ana, CA. Từ trái: HTViệt, NTVân, NCThành, LDHiển, NTThịnh.